

MODELE DE TESTE PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ

Limba și literatura română

Testul 1

☒ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

☒ Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Subiectul I (40 de puncte)

Citește următorul text:

*Verde nou al primăverii, roș al florilor de vară,
Toamnă, galbenul din frunza ta târzie mi-e mai drag,
Fie că-n velinți* tăcute inimi de-aur le presară,
Fie că foșnește-n taina mătăsosului tău steag.*

*Zi senină, zi rodită ca o poamă de lumină,
Câtă floare prea devreme scuturată, te-a dorit
Să te pot culege astăzi – cer și suflet și grădină –
Cișmigiuile de toamnă, de-amintire biruit.*

*De pe podul ce oglindă arcu-ntins al pietrei sale
Peste apa unde lebezi dorm pe teiul tremurat,
Cine m-a chemat pe nume, cine m-a oprit în cale?
Umbra ta de altădată și un ram îngândurat.*

*Verde dor al primăverii, foc al dragostei de vară,
Toamnă, părul de-aur moale al iubirii mi-e mai drag
Când strivesc și ani și zile ce covorul tău presară
Și-mi foșnești a moarte-n suflet, mătăsos și galben steag.*

Ion Pillat, *Cișmigiu de toamnă*

* *velință* – țesătură țărănească groasă din lână sau vârgată în diferite culori, folosită ca pătură, cuvertură, covor.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *taina*, *biruit*. (4p.)
2. Indică rolul virgulei în secvența: *Cine m-a chemat pe nume, cine m-a oprit în cale?* (4p.)
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din versurile: *Fie că-n velinți tăcute inimi de-aur le presară./ Fie că foșnește-n taina mătăsosului tău steag.* (4p.)
4. Transcrie, din versul *Toamna, galbenul din frunza ta târzie mi-e mai drag*, două cuvinte care conțin grupuri de sunete diferite. (4p.)
5. Precizează rima și măsura versurilor din ultima strofă a textului dat. (4p.)
6. Menționează o metaforă și un epitet din textul dat. (4p.)

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la *genul liric* a textului dat. (16p.)

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi două trăsături ale genului liric;
- să prezinți detaliat două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți precizarea privind numărul minim de cuvinte.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește următorul text:

Apropierea impresionismului de natură va scoate aproape toți pictorii europeni din ateliere. La noi, Nicolae Grigorescu și Ștefan Luchian vor fi cei care vor impune definitiv genul peisagistic și vor practica la scară extinsă pictura „en plein air” (la fața locului), Grigorescu, mai ales la Câmpina, iar Luchian, la Brebu sau pe Valea Doftanei.[...]

Grigorescu aduce în arta românească o nouă poetică a reproducerii imaginii, o inedită sensibilitate formală și lirică a materiei, fapt care-i aduce aprecierea criticii, dar și admirația publicului. De la o pictură densă, cu o puternică armătură de tușe scurte și o densitate incredibilă a tonurilor de verde, ca în lucrarea „Peisaj de pădure”, Grigorescu evoluează spre o structură cromatică din ce în ce mai luminoasă, construită în tonuri de alb, griuri delicate și calde, prin care redă iluzia unei lumini difuze, care echilibrează structura întregului peisaj, ca în lucrarea „În luminiș”.[...]

Spre sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, arta românească va înregistra o nouă culme a valorii sale, prin afirmarea personalității extraordinare a lui Ștefan Luchian. Colorist neîntrecut, Luchian creează capodopere ale genului peisagistic, în tehnici de acuarelă, pastel sau ulei. Celebre au rămas peisajele sale realizate la Brebu, Valea Doftanei, Moinești, Lunca Ialomiței sau în periferia bucureșteană. Acuarela și pastelul său, de exemplu, evoluează spre o picturalitate accentuată, multe dintre lucrări sale fiind realizări majore în aceste tehnici. Treptat, arta sa se va individualiza mai ales prin reușita în redarea efectelor de lumină.

Dr. Elena Olariu, Muzeul Municipiului București se pregătește pentru organizarea unei mari galerii de artă în Palatul Dacia-România, www.muzeulbucurestului.ro/

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - numele a două lucrări aparținând pictorului Nicolae Grigorescu;
 - care sunt locurile în care Ștefan Luchian a realizat peisaje celebre. (4p.)
2. Scrie numele autorului și titlul articolului din care este extras fragmentul. (4p.)
3. Menționează felul și cazul pronumelor subliniate în textul dat. (4p.)
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *Celebre au rămas peisajele sale realizate la Brebu, Valea Doftanei, Moinești, Lunca Ialomiței sau în periferia bucureșteană.* (4p.)
5. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: *De la o pictură densă, cu o puternică armătură de tușe scurte și o densitate incredibilă a tonurilor de verde, ca în lucrarea „Peisaj de pădure”, Grigorescu evoluează spre o structură cromatică din ce în ce mai luminoasă, construită în tonuri de alb, griuri delicate și calde, prin care redă iluzia unei lumini difuze, care echilibrează structura întregului peisaj, ca în lucrarea „În luminiș”.* (4p.)
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții, în care să existe o propoziție subordonată completivă directă, introdusă printr-un adjectiv pronominal relativ. (4p.)

B. Redactează o descriere literară, de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți un peisaj de toamnă. (12p.)

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți două caracteristici ale peisajului ales;
- să utilizezi două figuri de stil diferite;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 puncte; coerența textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 3 puncte așezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).